

Телійчук Віталій Григорович
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри
кримінально-правових дисциплін
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ПЕРЕДОВИЙ ДОСВІД СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПАТРУЛЬНИХ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ПОЛІЦІЇ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Нині в умовах модернізації всієї системи державної служби в Україні реформування органів внутрішніх справ, їх інтеграції у систему правоохоронних органів зарубіжних країн закономірно зростає потреба в удосконаленні діяльності поліції України, оптимізації професійної підготовки персоналу, особливо керівного складу, здійсненні системних перетворень у правовому регулюванні службової діяльності та соціальному забезпеченні працівників правоохоронних органів.

Для виконання цих завдань корисно звернутися до зарубіжного досвіду, насамперед високорозвинених країн, які традиційно втілюють принципи правової держави, мають розвинені структури громадянського суспільства, сформовані правові системи та налагоджені механізми реалізації правових приписів. Цей напрям визначається й інтеграцією України у світові та європейські політичні, правові, економічні й соціальні інститути, внаслідок чого відбувається інтернаціоналізація правового простору, що потребує координації міждержавної правоохоронної діяльності. У зв'язку із цим набуває актуальності забезпечення професійної готовності працівників національної поліції до взаємодії з правоохоронними відомствами інших країн у розв'язанні таких глобальних проблем, як тероризм, транснаціональна злочинність, міжнаціональні конфлікти, торгівля людьми, незаконна міграція, злочини, пов'язані з незаконним обігом наркотиків тощо [1].

Організаційно-правові основи діяльності поліції окремих зарубіжних країн сьогодні досліджують українські вчені Л.Д. Варунц, Д.Д. Ганчев, В.О. Заросило, І.В. Зозуля, С.Я. Косенко, О.С. Передерій, О.С. Проневич, А.В. Самотуга, В.О. Січкара, О.С. Юнін, Д.П. Калаянов та ін.

Одним з провідних напрямів адміністративної діяльності міліції є забезпечення громадського порядку та громадської безпеки. При цьому важлива роль у виконанні цього завдання відводиться саме підрозділам патрульної служби міліції.

Американські автори В. Леонард та Г. Мор визначають діяльність патрульної служби поліції як цілеспрямовану діяльність, розраховану на те, щоб шляхом відкритої і прихованої присутності у мобільній формі, враховуючи зони і періоди інтенсивності злочинності, попереджати злочини, які готуються, та запобігати вчиненню порушень правопорядку [2].

Передбачені європейськими стандартами правоохоронної діяльності функції поліцейського включають насамперед виконання ним обов'язків щодо захисту своїх співгромадян і суспільства від насильства та інших суспільно небезпечних діянь. При виконанні своїх обов'язків посадові особи з підтримання правопорядку у своїй діяльності дотримуються міжнародних норм у галузі прав людини, поважають і захищають життя, здоров'я, честь і гідність кожної людини. До поліцейських обов'язків, крім захисту суспільства та людини зокрема від насильницьких та інших протиправних дій, належить також надання адміністративних послуг і допомоги громадянам, які в силу соціальних, особистих, економічних, правових та інших надзвичайних обставин потребують відповідної допомоги [3].

Найбільший інтерес викликає організація поліцейської діяльності у Німеччині. Однак німецький досвід організації та нормативного регулювання кадрової роботи, навчання і професійної підготовки, психологічного супроводу служби і загалом поліцейського менеджменту докладно не вивчено. Є також певний дефіцит практичних рекомендацій щодо використання такого досвіду в професійній діяльності органів внутрішніх справ України.

Правоохоронні органи багатьох розвинених країн останнім часом зазнають якісних змін, що стосуються змісту й орієнтирів роботи. Реформування поліції спрямоване на зміну пріоритетів її діяльності – з державно орієнтованих на суспільно орієнтовані. Актуальність реформ зумовлена тим, що традиційні стратегії поліцейської діяльності вже не задовольняють суспільство, яке розвивається в демократичному напрямі. Д. Грін зазначає, що більшість поліцейських відомств відчуває інформаційний голод, не може точно ідентифікувати проблеми. Часто їм бракує адміністративної та культурної гнучкості для миттєвого реагування на обстановку, що швидко змінюється [1].

Слід погодитися з А.Т. Комзюком [4], що ефективне функціонування поліції перебуває у прямій залежності від забезпечення високої якості її кадрового потенціалу. Тому в адміністративно-правовій теорії та практиці в сучасних умовах послідовно закріплюється новий погляд на кадри. У даному аспекті заслуговує на увагу досвід організації та діяльності Королівської канадської кінної поліції (федеральної поліції), яка посідає провідне місце серед розвинених країн світу за рівнем підготовки поліцейських кадрів, організацією управління поліцейськими підрозділами та ефективністю їх функціонування.

1. Міжнародний досвід у діяльності міліції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.viche.info/journal/1780/>.

2. Міжнародний досвід патрульної служби у забезпеченні охорони громадського порядку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.viche.info/journal/1780/>.

3. Калаянов Д. П. Поліція країн ЄС та використання її досвіду в адміністративній діяльності Органів внутрішніх справ України: Теорія і практика [Електронний ресурс] / Д. П. Калаянов. – Режим доступу : www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi.../cgiirbis_64.exe.

4. Комзюк А. Т. Деякі аспекти кадрового забезпечення королівської канадської кінної поліції [Електронний ресурс] / А. Т. Комзюк. – Режим доступу : <http://ellib.org.ua/books/files/philosofy/filup/p27.html>.